

Ivan Klinec: zdravie 2030 – Model zdravotnej starostlivosti pre informačný vek
Scenáre zdravotnej starostlivosti do roku 2030
Seminár Futurologickej spoločnosti na Slovensku
Informačná kancelária Rady Európy, Bratislava, 12.2.2008

Ivan Klinec
Prognostický ústav SAV

Zdravie 2030

Model zdravotnej starostlivosti pre informačný vek
Scenáre zdravotnej starostlivosti do roku 2030

Copyright © Ivan Klinec, 2008, All Rights Reserved

Základná transformácia civilizácie

Civilizácia Druhej vlny

Civilizácia Tretej vlny

Základná transformácia spoločnosti

Industriálna spoločnosť

Informačná spoločnosť

Základná transformácia ústavného poriadku

Národný štát

Trhový štát

Základná transformácia modelu zdravotnej starostlivosti

Zdravotníctvo

Ekonomika zdravia

**Klasický industriálny model
fungovania zdravotníctva
a poskytovania zdravotnej
starostlivosti je dnes v rastúcej
miere nefunkčný a patrí minulosti,
pričom vytváranie nového prebieha
skôr živelným spôsobom bez
existencie komplexných
zdravotných stratégií a politík**

Základná príčiny transformácie modelu zdravotnej starostlivosti

- Kolaps sociálneho štátu

- Demografické trendy – demografická explózia v rozvojových krajinách a demografický kolaps spojený so starnutím obyvateľstva vo vyspelých krajinách

- Problémy s dosahovaním konkurencieschopnosti ekonomík v podmienkach globálnej ekonomiky

- Zastaralé technologické vybavenie systémov zdravotnej starostlivosti a finančné nároky podmieňujúce vybavenie modernými technológiami

Základná príčiny transformácie modelu zdravotnej starostlivosti

- Zmenšovanie významu a rozsahu národného štátu, zmršťovanie sa štátu na národnej úrovni, nástup trhového štátu
- Globalizácia chorôb spojená s rastúcou diverzifikáciou hrozby nových chorôb príp. prenos chorôb zo zahraničia
- Rastúci stres vyplývajúci zo zrýchľovania civilizačnej transformácie spojený s oslabovaním imunity jednotlivcov

Základná príčiny transformácie modelu zdravotnej starostlivosti

- Rast nových negatívnych vplyvov technológií ako mobily, PC, rôzne formy žiarenia, rozširovanie nových druhov vín, zhoršovanie celkového životného prostredia, odľudšťovanie životného prostredia
- Koniec sériového poskytovania zdravotnej starostlivosti industriálneho veku a prechod k individualizácii zdravotnej starostlivosti
- Virtualizácia životného prostredia a životných štýlov obyvateľstva

Ekonomika zdravia

- **Tradičná zdravotná starostlivosť**
  - **Potrava a doplnky**
  - **Udržiavanie zdravia**
- **Zdraviu prospešné stavebné materiály**
  - **Bezpečnosť**
  - **Móda**

Ekonomika zdravia

- **Súčasť ekonomiky Tretej vlny**
- **Vznik výskumno-zdravotníckych komplexov**
  - **Filozofia prevencie**

Štáty Tretej vlny

- Švajčiarsko
  - USA
  - Švédsko
  - Holandsko
  - Kanada
  - Austrália
- Veľká Británia
  - Tchaiwan
  - Singapúr
  - Nórsko
- Nový Zéland
- Luxemburgsko
  - Japonsko
  - Írsko
  - Island
- Hong Kong
- Nemecko
- Francúzsko
  - Fínsko
  - Dánsko
  - Rakúsko
  - Belgicko

Štáty Druhej vlny

- Estónsko
- Slovensko
- Slovinsko
  - Poľsko
  - Česko
  - Cyprus
- Taliansko
  - Malta
  - Macao
  - Kuwait
  - Izrael
- Kostarika
- Reunión
- Saudská Arábia
  - Katar
- Guadeloupe
- Francúzska Polynézia
- Francúzska Guayana
  - Seychelly
  - Lotyšsko
  - Litva

Základné modely zdravotnej starostlivosti

- Model zdravotnej starostlivosti industriálneho veku
  -
- Transformačný model zdravotnej starostlivosti
  -
- Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné modely zdravotnej starostlivosti

Model zdravotnej starostlivosti industriálneho veku

-
- 20.storočie - prevažujúci model
-
- 1990 – začiatok úpadku modelu
-
- 2010 – 2015 – predpokladané ukončenie modelu

Základné modely zdravotnej starostlivosti

Transformačný model zdravotnej starostlivosti

-
- 1990 – začiatok vytvárania modelu
-
- 2010 – 2025 – prevažujúci model
-
- 2020 – 2025 – predpokladané ukončenie modelu

Základné modely zdravotnej starostlivosti

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

-
- 2000 – 2010 – začiatok vytvárania modelu
-
- 2010 – 2015 – vytváranie modelu
-
- 2025 – prevažujúci model

Model zdravotnej starostlivosti industriálneho veku

Základné charakteristiky

- **Centrálne riadený**
- **Centrálna inštitúcia**
- **Prerozdeľovanie zdrojov cez štátny rozpočet**
  - **Etatizácia**
- **Unifikácia zdravotnej starostlivosti**
- **Špecializácia zdravotnej starostlivosti**

Model zdravotnej starostlivosti industriálneho veku

Základné charakteristiky

- **Mechanistické liečebné prístupy**
  - **Dôraz na liečbu**
- **Zdravotníctvo ako sektor spoločnosti**
  - **Netrhové princípy**
    - **Farmácia**
    - **Lieky**
  - **Industriálne technológie**

Transformačný model zdravotnej starostlivosti

Základné charakteristiky

- **Prechod od centrálného riadenia k sieťovej štruktúre**
- **Privatizácia zdravotníckych aktivít**
- **Decentralizácia zdrojov na poisťovne a zdravotnícke zariadenia**
  - **Diverzifikácia služieb**
  - **Zdravotnícke služby ako tovar**
- **Vytváranie balíkov zdravotníckych služieb**

Transformačný model zdravotnej starostlivosti

Základné charakteristiky

- **Vytvárania individuálnych účtov zdravotnej starostlivosti**
- **Vytváranie trhu zdravotníckych služieb**
  - **Vytváranie ekonomiky zdravia**
  - **Prechod na informačné technológie**
  - **Integrácia s novými vednými odbormi**
    - **Integrácia s novými technológiami**
- **Vytváranie elektronických medicínskych záznamov**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné charakteristiky

- Siet'ový, decentralizovaný
- Riadený občanom, zákazníkom
  - Zdieľanie zdrojov
  - Marketizácia
- Privatizácia zdravotníckych činností
- Individualizácia zdravotnej starostlivosti
- Komplexnosť zdravotnej starostlivosti

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné charakteristiky

- **Individuálne účty zdravotnej starostlivosti**
  - **Základný balík zdravotnej starostlivosti**
    - **Doplnkové individualizované balíky zdravotnej starostlivosti**
      - **Holistické liečebné prístupy**
        - **Dôraz na prevenciu**
    - **Ekonomika zdravia ako podsektor ekonomiky Tretej vlny**
      - **Trhové princípy**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné charakteristiky

- **Genomika**
- **Biotechnológie**
- **Klonovacie technológie**
  - **Nanotechnológie**
- **Informačné technológie**
- **Elektronické medicínske záznamy**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné riadiace sily

- **Globalizácia**
- **Vytváranie civilizácie 3.vlny**
  - **Koniec štátu blahobytu**
  - **Koniec sociálne štátu**
  - **Koniec národného štátu**
    - **Vznik trhového štátu**
      - **Trh**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné riadiace sily

- **Výkonnosť ekonomiky**
- **Konkurencieschopnosť ekonomiky**
  - **Demografia**
  - **Starnutie obyvateľstva**
    - **Sociálny kapitál**
- **Choroby staré a novoobjavujúce sa**
  - **Pandémia a epidémia**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné riadiace sily

- **Informačná technológia**
  - **Biotechnológia**
  - **Nanotechnológia**
- **Klonovacia technológia**
- **Komunikačná technológia**
  - **Genomika**
  - **Ekonomika**

Model zdravotnej starostlivosti informačného veku

Základné ciele

- **Individualizovaná starostlivosť**
  - **Lepšie zdravie**
    - **Prevenencia**
  - **Neformálna klinická prax**
- **Siete vzájomne prepojených kliník**
  - **Dlhší život**

Základná umiestnenie modelu zdravotnej starostlivosti

**Zdravotníctvo – podsystem spoločnosti v
rámci národného štátu**

**Ekonomika zdravia – súčasť globálnej
ekonomika zdravia**

Otvorenosť modelu zdravotnej starostlivosti

Zdravotníctvo – uzavretý podsystem spoločnosti v rámci národného štátu

Ekonomika zdravia – otvorený podsystem globálnej ekonomika zdravia

Financovanie modelov zdravotnej starostlivosti

- Model zdravotnej starostlivosti industriálneho veku – lokálne zdroje
  -
- Transformačný model zdravotnej starostlivosti – lokálne zdroje, čiastočne globálne zdroje
  -
- Model zdravotnej starostlivosti informačného veku – lokálne a globálne zdroje

Základné prístupy k zdravotnej starostlivosti

Industriálna spoločnosť

Mechanistická paradigma

Mechanistické prístupy

Oprava človeka ako stroja

Základné prístupy k zdravotnej starostlivosti Informačná spoločnosť

Holistická paradigma

Holistické prístupy

Obnovovanie rovnováhy a harmónie

Zdravotná starostlivosť 2030

• Industriálna spoločnosť

- Hierarchické inštitúcie
  - Centrálizácia
- Pridelovanie zdrojov
  - Etatizácia
- Unifikácia služieb
  - Špecializácia
- Mechanistické prístupy
  - Liečba
  - Zdravotníctvo
  - Farmácia
- Industriálne technológie

• Informačná spoločnosť

- Zosieťované inštitúcie
  - Decentralizácia
- Zdieľanie zdrojov
  - Marketizácia
- Individualizácia služieb
  - Komplexnosť
- Holistické prístupy
  - Prevencia
- Ekonomika zdravia
- Veda a technológie
- Informačné technológie

Scenáre zdravotnej starostlivosti do roku 2030

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

Národný štát

Pol'ný
lazaret

Štátny
dohľad

Narastajúca
korupcia

Diverzifikovaná
starostlivosť

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Trhový štát

Riadiace sily zdravotnej starostlivosti do roku 2030

- Informačná technológia
- Internet
- Informácie
- Znalosti
- Vzdelanie
- Veda
- Informačný kapitál
- Znalostný kapitál
- Networking
- Komunikácia
- Open Source
- Singularita
- Génové technológie
- Nanotechnológie
- Klonovacie technológie
- Zdravie
- Diverzita
- Nové trhy
- Sociálny kapitál
- Udržateľnosť
- Dlhovekosť
- Ekonomika zdravia
- Sieťová ekonomika
- Nová ekonomika

Scenár Poľný lazaret

- **Riadiace sily:** industriálny systém plus trh
- **Ekonomika:** industriálna ekonomika Druhej vlny
- **Priority:** priemyselné odvetvia Druhej vlny
- **Sociálny kapitál:** úpadok
- **Demografia:** úpadok, stárnutie
- **Organizácia:** industriálne hierarchie, siete zločinu a tieňovej ekonomiky
- **Spoločnosť:** industriálna spoločnosť Druhej vlny, tribalizmus
- **Zdravotníctvo:** štátne zdravotníctvo
- **Riadenie:** Štátne inštitúcie
- **Zdroje:** Lokálne, distribuované štátom
- **Informácie:** netransparentnosť, zneužívanie osobných údajov

Scenár Diverzifikovaná starostlivosť

- **Riadiace sily: občan plus trh**
- **Ekonomika: informačná ekonomika Tretej vlny**
- **Priority: high-tech odvetvia Tretej vlny**
- **Sociálny kapitál: obnovovanie**
- **Demografia: mierny rast**
- **Organizácia: siete, neformálne hodnotové siete**
- **Spoločnosť: informačná spoločnosť Tretej vlny**
- **Zdravotníctvo: ekonomika zdravia**
- **Riadenie: súkromné poisťovne plus súkromné zdravotnícke zariadenia**
- **Zdroje: globálne plus lokálne**
- **Informácie: elektronické medicínske záznamy, individuálne účty zdravotnej starostlivosti**

Scenár Narastajúca korupcia

- **Riadiace sily:** industriálny systém plus trh
- **Ekonomika:** industriálna ekonomika Druhej vlny
- **Priority:** priemyselné odvetvia Druhej vlny
- **Sociálny kapitál:** úpadok
- **Demografia:** stárnutie, úpadok
- **Organizácia:** industriálne hierarchie plus neformálne hodnotové siete
- **Spoločnosť:** industriálna spoločnosť Druhej vlny
- **Zdravotníctvo:** štátne zdravotníctvo
- **Riadenie:** štátne inštitúcie
- **Zdroje:** lokálne
- **Informácie:** elektronické medicínske záznamy, netransparentnosť, zneužívanie osobných údajov

Scenár Štátny dohľad

- **Riadiace sily:** industriálny systém plus trh
- **Ekonomika:** industriálna ekonomika Druhej vlny plus vybrané odvetvia Tretej vlny
- **Priority:** priemyselné odvetvia Druhej vlny plus vybrané odvetvia Tretej vlny
- **Sociálny kapitál:** úpadok
- **Demografia:** úpadok, stárnutie
- **Organizácia:** industriálne hierarchie, siete
- **Spoločnosť:** industriálna spoločnosť Druhej vlny
- **Zdravotníctvo:** štátne zdravotníctvo plus súkromné zdravotné inštitúcie
- **Riadenie:** štátne inštitúcie plus trh
- **Zdroje:** Lokálne, distribuované štátom, limitované globálne
- **Informácie:** elektronické medicínske záznamy, netransparentnosť, zneužívanie osobných údajov

Dlhodobé perspektívy zdravia človeka

- Dlhovekosť
- Transhumanizmus
  - Prekročenie fyzických limitov
  - Prekročenie časových limitov
  - Umelá inteligencia
- Zdokonalenie fungovania ľudského tela
  - Mentálne zdravie
  - Spiritualita

• **Ďakujem za pozornosť !**